

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRZYNUMERATY. Miesięczną za przesyłką pocztową 2.50 zł (tj. odbiorczych) plus za dostawę w pocztowej Ksiegi DZIENNIKOWEJ Nr. 6294.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, Najów. Marji P. 24. Tel. 224. Str. p. 48.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują ogłoszenia i wyjątkiem dla wręczających od godz. 14-3 po poł.
Reklamów udziela redakcja nie wstraca.

CENY OGŁOSZEŃ. Za wiersz milimetrový przed tekstem 50 gr. W tekście nadziane 40 gr., za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia wiersz naprawy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najniższa ogł. drobna zł. 1.50. Ogłoszenia samojedynkowe i matrymonialne 50 proc. drożej. Ogłoszenia z ograniczeniem 100 proc. drożej. W umowach wręczających i siedzibach stały o 25 procent drożej. Ogłoszenia składowe, fałszywe, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. drożej.

Królowna holenderska z mężem w Krynicy

Oczekiwany przyjazd królowej Wilhelminy.

Krynica. — Przyjazd do Krynicy nowożeńców pary — następczyni tronu Holandii księżniczki Juliany i jej małżonka ks. Bernharda Lippe-Biesterfeld, którzy bawią tu incognito pod nazwiskiem hr. Sternberg — wywołał, jak już donosiśmy, żywe poruszenie.

Jakkolwiek para książęca pragnęła za chować ściśle incognito, nie udało się to jej jednak. Na wstępie swojego pobytu księżniczka Juliana oraz jej małżonek zastrzegł, iż pragną uniknąć jakichkolwiek oficjalnych przyjęć czy też wyróżnień, zaznaczając w ten sposób charakter ściśle prywatny swojej wizyty. Parę książęcej towarzyszy pięciu panów (dwóch dostojników dworskich oraz 3 detektywów).

Dostojni goście odbywają długie wycieczki zwykłymi saniami góralskimi, lub też na nartach, chodząc przezwężnie w strojach narciarskich. Byli oni obecni na meczu hokejowym wczoraj na lodowisku Krynicy, przyczym znaczący na leży, że jakkolwiek kierownictwo ofiarowało im łóżce, para książęca odmówiła przyjęcia jej i zasiadła na zwykłych miejscach na trybunie. Księżniczka Juliana i książę Biesterfeld spożywają posiłki w ogólnej sali jadalnej hotelu „Patria”, zachodząc również do baru w otoczeniu swity.

Wyrazem serdecznych uczuć rodzinnych pary książęcej jest codzienne połączenie telefoniczne, nawiązane z królową-matką. Znaczący należy, że na poczcie w Krynicy zorganizowano specjalny dyżur telefoniczny dla połączenia z Holandią. Służbę przystym pełni specjalnie wyznaczona telefonistka.

Jak słyhać, możliwe jest przybycie do Krynicy w ciągu dwu tygodni królowej Wilhelminy, która pragnęłaby odwiedzić ukochaną swą jedynaczkę.

Młoda para książęca, po trzytygodniowym mniej więcej pobycie w Krynicy, zamierza jakoby udać się do Krakowa, następnie zaś do Zakopanego. W walemskim grodzie dostojni goście pragną zwiedzić zabytki historyczne, następnie zaś poznać bliżej Zakopane, znanej już tak dobrze zagranicą perły naszych Tatr.

Pierwsze oficjalne wizyty

świty parą książęcej.

Krynica. — Królowa para holenderska wczoraj po śniadaniu wybrała się na narty i ćwiczy zjazd na górkach w okolicy hotelu „Patria”.

Do Krynicy przybył wicekonsul holenderski z Krakowa p. Lenderi de Bruyn, poza tym przyjechał z Warszawy p. Scharrenburg, członek poselstwa holenderskiego w Warszawie.

W południe świta pary książęcej złożyła oficjalną wizytę dyrektorowi uzdrowiska p. Nowotarskiemu.

Jest to pierwszy oficjalny kontakt gości z kierownikiem zarządu zdrojowego.

Na konferencji z p. Nowotarskim mają być ustalone szczegóły pobytu pary książęcej. Po południu goście udali się na spacer saniami zarządu zdrojowego. W „Patrii” sygnalizowano przyjazd wielu dziennikarzy zagranicznych. Zainteresowanie byciem pary książęcej znajduje wymowny swój wyraz w bilansie rozmów telefonicznych na linii krynickiej.

W sumie zanotowano 361 rozmów za miejscowych, 21 krajowych, 121 zagranicznych, w tym 23 z Holandii i do Holandii poza tym z Westfalii, Paryża, Londynu etc.

W centrali telefonicznej panuje oży-

wiony ruch. Zamawiane są w większości rozmowy dziennikarskie.

W związku z byciem holenderskich gości istnieje plan sprowadzenia do Krynicy hokejowej drużyny z Holandii.

TELEGRAM POWITALNY JANA KIEPURY.

Krynica. — Jan Kiepura nadesłał do książęcej pary telegram powitalny, na który odpowiedzieli księstwo również telegraficznie: „Serdeczne podziękowania za telegraficzne życzenia. Czujemy się tutaj znakomicie. Hrabia i hrabina Sternberg”. (Jak wiadomo, pod tym nazwiskiem bawi incognito dostojna para w Krynicy).

Przed kapitulacją Eskurialu

WIELKI SUKCES POWSTAŃCÓW POD MADRYTEM.

Paryż. — Niedzielne walki pod Madrytem przyniosły wojskom narodowym poważny sukces. Oto po kilku tygodniach udało im się przywrócić połączenie z oddziałami, zajmującymi część miasta uniwersyteckiego, gdzie były narażone na silny ogień czerwonnych. Obecnie rozszerzono i przesuwno stanowiska tych oddziałów na kilka km. na północ i na północny zachód.

Wywiad lotniczy powstańców przy niósł niezwykle ważną wiadomość, że oddziały czerwone ewakuują pośpiesznie Escurial i Guadarrama.

Z Avili, głównej kwatery gen. Mola, donoszą, że gen. Mangada, dowódca wojsk czerwonych w obszarze Escurial, uznając położenie swych wojsk za beznadziejne, miał zaproponować powstańcom poddanie się pod warunkiem, że on i jego podkomendni pozostaną przy życiu. Na propozycję tę dowódca wojsk powstańczych miał odpowiedzieć, że „dyktowanie warunków należy już obecnie wyłączyć nie do nas”.

Na powagę położenia w Madrycie wskazuje odezwa komitetu obrony stolicy, wzywająca do wzięcia udziału w boju wszystkie kobiety, zdolne do noszenia broni!

WYNIKI OSTATNIEJ OFENSYWY POWSTAŃCÓW NA STOLICE.

Avilla. — Specjalny wysłannik ag. Havasa donosi: Po zakończeniu pierwszej fazy ofensywy powstańczej na

MARSZAŁEK ŚMIGŁY-RYDZ W ZAKOPANEM.

Warszawa. — Pan Marszałek Śmigły Rydz wyjechał w niedzielę wieczorem na odpoczynek do Zakopanego.

Zakopane. — Do Zakopanego przyjechał marszałek Edward Śmigły-Rydz specjalnym pociągami z Warszawy. — Marszałek przybył w towarzystwie małżonki z adjutantem rtm. Mańkowskim.

Wsiadającego marszałka Śmigłego-Rydz, który przybył w charakterze prywatnym, powitał na dworcu komendant sanatorium wojskowego w Kościeliskach ppłk. Rymaszewski. Następnie marszałek Śmigły-Rydz wraz z otoczeniem odjechał autem do sanatorium wojskowego w Kościeliskach i zamieszkał w willi, sąsiadującej z sanatorium, t. zw. „Dworku”, w którym mieszka zyczajnie podczas pobytu w Kościeliskach P. Prezydent Rzeczypospolitej Mościcki.

Zgon senatora generała S. p. Bolesława Popowicza. W sobotę wieczorem zmarł we Lwowie senator gen. w stanie spoczynku Bolesław Popowicz, b. dowódca O. K.

że w najbliższym czasie należy spodziewać się podjęcia nowego ataku na stolicę.

BOMBARDOWANIE MALAGI I ALMERII.

Walencja. — Kilka samolotów powstańczych bombardowało przedmieście Malagi, wyrządzając poważne szkody.

Walencja. — Miasto Almeria bombardowane było ponownie przez dwa hydroplany, oznaczone napisem „Santa Maria”, które nadleciały od morza ze strony południowej.

Hydroplany te rzuciły wiele bomb i ostrzeliwały miasto z niewielkiej wysokości gęstym ogniem karabinów maszynowych. W związku z uprzednim zarządzeniem gubernatora, który zakazał zbierania się na ulicach, liczbą ofiar jest bardzo niewielka. Do punktów opatrunkowych zgłosiło się tylko 2-ch rannych.

zachód od Madrytu można stwierdzić, że doprowadziła ona do bardzo znacznych sukcesów.

Liczba zabitych i rannych po stronie wojsk rządowych przekracza 4 tys. ludzi. Oddziały powstańcze posunęły się w głąb o 20 do 25 km. na froncie szerokości 20 km.

KOMUNIKAT MADRYCKI.

Madryt. — Przez cały dzień panował spokój i nie było słyhać wystrzałów armatnich. Ofensywa powstańców została przerwana, jednakże na zasadzie wiadomości, nadchodzących od czołowych placówek, wydaje się, że przerwa ta jest tylko chwilowa i

Oddziały japońskie przybyły na pomoc gen. Franco?

Paryż. — Havas donosi z Gibraltaru: Według otrzymanych tu informacji w Kadyksie i w Jerez oczekują 3.000 ochotników japońskich, którzy rzekomo mają tam wkrótce przybyć. Ochotnicy ci mają być rzekomo wysłani na front madrycki wraz z 10.000 ochotników włoskich, znajdujących się obecnie w Sewilli.

W Kadyksie i w Jerez wylądowało liczne skrzynie, zawierające rzekomo części samolotów produkcji włoskiej.

Gibraltar. — Potwierdza się wiadomość, że pewna liczba żołnierzy japońskich w uniformach khaki, przybyła już do Sewilli. Dalsze kontyngen-

ty spodziewane są jakoby w najbliższej przyszłości.

URZĘDOWE ZAPRZECZENIE JAPOŃSKIE.

Tokio. — Koła rządowe zaprzeczają stanowczo pogłosce pogłosce, jako by oddziały ochotników japońskich znajdowały się w drodze do Hiszpanii. Pokreślają tu, że rząd japoński nie zmieniał nigdy zajętego od początku wojny domowej stanowiska ścisłej neutralności i przypominają w związku z tym, iż rząd japoński zakazał wszelkiego rodzaju subskrypcji na rzecz stron walczących w Hiszpanii i nie uznał rządu tymczasowego w Burgos.

Rząd w Walencji odrzucił propozycje komitetu londyńskiego.

Londyn. — Rząd w Walencji wyczył brytyjskiemu przedstawicielowi dyplomatycznemu odpowiedź na propozycję, opracowaną przez londyński komitet nieinterwencji, doręczone przez rząd angielski, a dotyczące planu kontroli.

W odpowiedzi tej czerwony rząd hiszpański kategorycznie odrzuca plan kontroli granic, który — według ich oświadczenia — nie leży w interesie narodu hiszpańskiego i który nie da się pogodzić z zasadami europejskiej demokracji.

Polska malownicza
Zabytkowy kościółek drewniany z XIV wieku w Starym Żywcu.

czyć się miały w łonie samej rady obrony Madrytu, a mianowicie pomiędzy komendantem obrony Madrytu gen. Mają a komendantem brzozy międzynarodowej Fekete Kleberem. Wiele osobistości politycznych, jak zapewnia dziennik, poparło stanowisko gen. Mają.

Ponowne zaniepokojenie
z powodu stanu zdrowia Ojca św.

Paryż. — Agencja Havasa donosi z Rzymu, że Ojciec Święty spędził

bardzo niespokojną noc. Stan jego budził pewne zaniepokojenie.

PROTEST FRANCUSKI WRĘCZONY
władcom hiszpańskiemu Marokka.

Londyn. — Z Rabat donoszą, że w myśl instrukcji, otrzymanych od rezydenta generalnego w francuskiem Maroku, konsul francuski w Tetuanie odwiedził hiszpańskiego wysokiego komisarza i formalnie przypomniał mu o obowiązującym istniejących warunkach, dotyczących sfer wpływów w protektoracie marokańskim oraz układów pomiędzy Francją i Hiszpanią w tej sprawie.

Przed głodem i chłodem broimy
współprac.

nić dotąd rezultaty gospodar. ze w harmonii z rozwojem współpracy politycznej.

W sprawie emigracji żydowskiej referent oświadczył:
Na forum międzynarodowym rząd polski poruszył też problem emigracji żydowskiej, mającej charakter zupełnie specjalny. Rząd polski śledzić musi z dużym zainteresowaniem możliwości emigracyjne do Palestyny, poza tym Polska udzielił poparcia każdej akcji czynników żydowskich zmierzającej do znalezienia nowych terenów emigracyjnych.

W społeczeństwie żydowskim ruch w tym kierunku jest żywy. Zamiary sowieckie stworzenia w Birobidzianie ośrodka nie tylko dla żydów, zamieszkałych w Rosji, nie zostały dotąd zrealizowane. Czynniki sjonistyczne nie wyказаły dotąd zrozumienia dla konieczności znalezienia obok Palestyny innych dróg wyjścia dla emigracji żydowskiej z Polski. Takie stanowisko komplikuje zarówno problem palestyński, jak i położenie w Polsce tych żydów, którzy chcą emigrować. Uważam, że obietnica udzielenia przez rząd polski poparcia wszystkim wysiłkom społeczeństwa żydowskiego w kierunku znalezienia terenów emigracyjnych powinna być oceniona przez społeczeństwo żydowskie jako wyraz szczerzego podejścia do rozwiązania zagadnienia żydowskiego w Polsce.

Z wielu szczegółów podanych przez referenta przytoczyć można ten, że wydarzenia hiszpańskie spowodowały koniecz-

Kino „LUNA” P. 136 i p. 137
Dziś i dni następných
Przebieg produkcji austriackiej
SKOWRONEK
uroczy, pełen sentymentu, linęj,
humoru i wiedeńskiego wdzięku
Marta Eggerth Kleprową
W rolach pozostałych:
Hans Schönker i Tibor v. Heintz.
Aby spryskać planiszerę P. T. Publiczności filmem przez ekran naszego teatru polskiego, to ilmasz przez drogę żądany cenę na porządku dnia i codziennie o godz. 1.30 (tylko 1 seans)
JADWIGA SMODARSKA jako
BARBARA RADOZIŃSKA
Ceny miejsc: Pół sali 35 gr. i 54 gr.

ność specjalnej akcji pomocniczej dla uchodźców z Hiszpanii. Z pomocy tej skorzystało dotychczas około 160 rodzin.

Kwestię emigracji żydowskiej poruszył żydowski p. Minberg, występując przeciw używaniu tego argumentu przy stawianiu sprawy kolonii dla Polski. Wygląda to tak! — mówił — jakbyśmy Polska chciała kolonii nie dla siebie, lecz dla żydów z Polski. Prosiłbym p. ministra o jasne i wyraźne wyjaśnienie tej sprawy, gdyż nie przypuszczam, aby leżało w jego intencjach użycie części ludności żydowskiej na eksport hurtem czy detailnie.

Głos: Rəcəj hurtem.
Pos. Minberg: Żarówno sjonizm, jak i całe żydostwo dąży do utworzenia siedziby narodowej tylko w Palestynie, zaś wszystkie inne pomysły kolonialne dla żydów mają tylko charakter indywidualny.

Żydy to szczęściel.
Posel ten tłumaczył, że kwestia żydowska i znaczna ilość żydów jest muże szczęściem dla Polski. Dzięki temu pewne elementy mogą się wyżyć działając przeciw żydom, inaczey żądz mogłaby powstać sytuacja, jakiej świadkami jesteśmy w innych krajach.

Na wystąpienie to odpowiedział osiropos. Sieda: Protestuję przeciwko sposobowi atakowania na terenie Sejmu pewnych obożow, które prowadzą zdecydowaną walkę przeciwko przetrwaniu żydostwa we wszystkich dziedzinach życia państwowego, w szczególności przeciwko Obożowi Narodowemu. W obożu tym są bowiem ludzie, którzy Polakami są nie od dziś. Walkę swą prowadzili dawniej w warunkach znacznie trudniejszych, zwłaszcza na terenie ziem zachodnich, które dzięki temu pozostały czyste polskie. P. Minberg powiedział, że powinniśmy być szczęśliwi, iż mamy tylu żydów, bo dzięki temu panuje u nas spokój. Mam wrażenie, że się myli. W Italii, w Niemczech itp. panuje spokój, natomiast w Hiszpanii i we Francji dochodzi do walk bratobójczych między w. i n. żydów.

Emigracja musi usunąć
nadmier żydów z Polski
PRZEMÓWIENIE WICEMARSZAŁKA
B. MIEDZIŃSKIEGO.

Ostatni w dyskusji przemawiał wicemarszałek B. Miedzinski, wygłaszając przemówienie następujące:

Chciałbym powiedzieć parę słow, a zdemniem moim, zupełnie niewłaściwym poruszaniu zagadnienia żydowskiego na odcinku stosunków Polski z Francją.

Na terenie Senatu jeden z p. senatorów postawił tak sprawę, co p. koledze Minbergowi tak się spodobało, że uważał za stosowne zrobić to powtórnie. — Wogóle nie jest rzeczą właściwą porównywanie stosunków zachodnio-europejskich, jeśli chodzi o zagadnienie żydowskie, ze stosunkami wschodnimi. Całkowicie innym zjawiskiem były rządy lorda Beaconsfielda-Disraeliego w Anglii. Całkiem innym zjawiskiem jest p. Blum, jako premier Francji. Są to niewątpliwie ludzie, którzy w działaniu swoim są sługami racji stanu swego państwa, a nie reprezentantami interesów żydostwa jak takiego.

Ustawa, jakąśmy ostatnio uchwaili, jest sprawą między Polską i Francją. Państwo Polskie otrzymuje pożyczkę, Francja ją daje. W tym jest istota rzeczy, oparta na racji stanu francuskiej z jednej strony i polskiej z drugiej.

Nie ma tu żadnego wpływu moment personalny, któremu p. kolega Minberg chce nadać poważne znaczenie. Nie ma go też w związku z pracami w dziedzinie emigracji prowadzonymi w ostatnich

Budżet min. spraw zagranicznych

W KOMSJI BUDGETOWEJ SEJMU.

Warszawa. — Sejmowa komisja budżetowa podjęła w poniedziałek obrady nad preliminarzem budżetowym na rok 1937-38. Rozpatrywano budżet ministerstwa spraw zagranicznych. W obradach uczestniczył p. minister Beck, który na wstepie rozprawy wygłosił obszernie przemówienie.

Przemówienie min. Becka.

P. minister omówił najpierw cyfry budżetu swego resortu, podkreślając poczynione w nim oszczędności. Podkreślił, że wydatki są o 20 milionów niższe, niż były w preliminarzu na rok 1930-31 i stwierdził, że osiągnęły one już prawie niezbędne minimum. Oszczędności dotknęły m. in. funduszu propagandowego, z którego skreślono 200.000 złotych.

Oszczędności

Sumę wydatków na ten cel — oświadczył p. min. Beck — zredukowaliśmy dla tego, że w całej metodzie pracy ministerstwa trzymamy się zasady zastępienia pracy, że się robi politykę za pomocą propagandy formułą, że propagandę robi się za pomocą polityki. W świetle ważności i znaczenia naszego państwa nie chodzi nam o wywołanie chwilowych efektów i nastrojów, z drugiej jednak strony musimy jeszcze kontynuować pracę informacyjną niezbędną do tego, ażeby do dzisiejszej Polski przystępowały się nie tylko kancelarie dyplomatyczne, ale i szersze koła opinii publicznej w krajach, z którymi stosunki przedstawiają dla nas znaczenie. Akcja oszczędnościowa obejmowała równolegle wydatki osobowe i rzeczowo-administracyjne. Do zmniejszenia tych ostatnich znacznie przyczyniło się nabycie domów dla niektórych naszych przedstawicieli. Obecnie Min. S. Z. posiada za granicą 28 nieruchomości, co pozwoliło na zmniejszenie kredytu na kosztowny wynajem lokali. Cena kupna domów, nabytych — w ostatnich latach pokryta została z oszczędności, uzyskanych na kosztach utrzymania urzędów zagranicznych i amortyzacja ich następuje w ciągu stosunkowo krótkiego czasu.

Zagadanie kolonii.

Jeśli chodzi o prace zespołowe, to na ostatnim zgromadzeniu Ligi Narodów stanęliśmy wobec inicjatyw podjętych przez szereg państw, ażeby przedyskutować wspólnie trudności ekonomiczne dzisiejszego dnia. Uważałem w tym momencie za nasz obowiązek przedstawić najistotniejsze problemy nasz kraj obchodzące. Dadaż się one ująć w dwa zasadnicze działy. Jeden to emigracja, a drugi nabywanie surowców, które zmuszani jesteśmy importować.

Liczę się z trudnością tych problemów, nie mniej jednak bardzo poważne studia, przeprowadzone w naszym resorcie wspólne z innymi, jeśli chodzi o warunki i potrzeby naszego kraju jako też przelądz międzynarodowej sytuacji ekonomicznej i socjalnej skłoniły mnie do poruszenia w imieniu naszego rządu tych problemów. Dawne systemy załatwiania t. zw. spraw kolonialnych z pewnością już dziś nie wystarczają. Niewątpliwie trzeba będzie szukać jakichś nowych dróg wyjścia a to, jak każda rzecz nowa, łatwo nie przyjdzie. Tym bardziej jednak uważałem za niezbędne, ażeby w przyszłych rozważaniach nie zabrakło znajomości potrzeb naszego państwa na forum międzynarodowym.

Min. Beck zakończył prośbą o uchwalenie budżetu M. S. Z. w wysokości zgłoszonej w preliminarzu.

Emigracja żydowska.
Sprawozdawca p. Walewski poruszył

Skutki wichury na polskim wybrzeżu
BUDOWA MASYWNYCH TAM. — LAWICE SZPROTOW. — ZIMA
BĘDZIE ŁAGODNA.

Puck. — Wichura, która bardzo dotkliwie dała się we znaki na wybrzeżu polskim ustala. Morze zaczyna pomalu się uspakajać, wysoki poziom wód, który dochodzi do 1.60 metra ponad normalny stan utrzymuje się jeszcze, ale już widać, że woda zaczyna opadać.

Brzeg pomiędzy Karwią a karwińskimi błotami został prawie zupełnie zniszczony wraz z tamami betonowymi. Przez krótki czas zachodziła nawet obawa, że wody wzburzonego morza wtargnie w głąb ładu. Port rybacki w Jastarni znajduje się nadal pod wodą, tak samo część budującego się portu rybackiego w Wielkiej Wsi.

Komisja Urzędu Morskiego dokonuje obecnie lustracji szkół, których jeszcze w całości nie można ustalić, z względu na wysoki stan wód. Palisada palowa umacniająca brzeg pod Kuźnicą na Helu, która znajdowała się pod wodą, zaczyna się już pomalu wylaniać z morza. Pogoda się pomalu ustala, znikły mgły, natomiast od strony morza w głąb kraju pędzone są ciężkie chmury deszczowo-śniegowe.

Fale przy zmienionym obecnie kierunku wietrze, bo zachodnim, wyrzucają w wielkich ilościach na brzeg, wyrwane z lasów wydmowych, drzewa z korzeniami, krzaki, krzewy i trawy nadmorskie.

Pod przylądkiem Rozewskim w pobliżu Jastrzębkiej Góry plaża usłana została masą kamieni, które w czasie nawałnicy morze naniosta na ten odcinek. Miejscami rybacy poszukują odłamków bursztynu. Znajdują jednak przeważnie miał bursztynowy, który świadczy o niezwyklej sile hu-

rganowego sztormu, gdy wypłukane odłamki bursztynu zostały do tego stopnia potrzaskane i pokruszone. Morze ponadto nieustannie wyrzuca na brzeg szczątki łodzi i resztki sprzętu rybackiego.

Rybakom z pod Karwi morze uino sło łodzie, takie same straty ponieśli rybacy z Ostrowa, Dębek, Karwieńskich Błot itd.

Na Bałtyku pojawiła się „martwa fala”, utrudniając wyjazdy rybakom na połowy.

Komisja Urzędu Morskiego nadal ustala szkody, na najbardziej zagrożonym odcinku a prztem najbardziej zniszczonym pod Karwią, gdzie wre praca nad zabezpieczeniem podmytych wydm i tam. Zakładane są prowizoryczne zabezpieczenia, liczyć się jednak należy, że Urząd Morski przystąpi tam do racjonalnej pracy nad zbudowaniem maszynowych tam i dokonaniu odbudowy tam holenderskich.

Na wysokości Helu i przylądku Rozewskiego pojawiły się ponownie stadka fok, świadczyłoby to, że lawice szprotów zbliżają się ku brzegom polskim. Foki bowiem żerują na tych rybakach. Natomiast prognostry rybaków morskich wróży, że ok. 15 b.m. nastąpi zmiana aury „wiosennej” na zimową zaczyna się sprowadzać, gdyż po 5 tygodniach „wiosny” na półwyspie Helskim notujemy pierwszy lekki przymrozek, wyrażający się w —1 stopniu. Temperatura morza utrzymuje się jednak dość wysoko do +3 stopnie, nieco niższa temperatura jest w zatoce Puckiej, bo +1 1/2 stopn. Rybacy jednak twierdzą, że przebieg zimy na Kaszubach będzie nadal łagodny.

Burza na polskim
wybrzeżu morskim.
Panujące na wybrzeżu w ciągu ostatnich dni sztorm przy bardzo wysokim poziomie wody przekraczającym 1 metr ponad normalny poziom znacne szkody na całym wybrzeżu. Na zdjęciu widzimy maszynową tamę betonową systemu holenderskiego po pomiędzy Karwią a Karwińskimi Błotami kompletnie rozbita przez fale morskie.

TELEGRAMY

LUDNOŚĆ PRAGNIE POKOJU.

Paryż. — Z Santander donoszą o wielkich manifestacjach ludności na rzecz kapitulacji miasta bez walk. Manifestacje przybrały tak wielki rozmiar, że policja nie zdołała rozproszyć demonstrantów, zajmując bierne stanowisko. W manifestacji liczny udział brali milicjanci czerwoni.

Francja zaniepokojona

Daladier jedzie do Maroka

Paryż. — Wyładowywani w oboziskach niemieckich w Maroku hiszpańscy oraz okupacja kopalni rudy przez Niemców wywołuje w francuskiej kołach urzędowych poważne zaniepokojenie.

Rząd francuski pozostaje w ścisłej kontakcie z rządem angielskim, przy czym oba rządy informują się wzajemnie o postępach okupacji Maroka przez oddziały niemieckie. Ambasador Corbin odbył wczoraj dłuższą rozmowę z min. Poincaré na temat Dzienniki prasowe donoszą, że koło 15 b.m. francuski minister wojny Daladier wyjechał do Maroka, aby zbadać warunki pokoju w tym kraju. W tych dniach ma udać się do Afryki w tym samym celu minister lotnictwa Gasnier Duparc. Ma on zwiedzić garnizony w Maroku, Tunisie i Algierze.

Część francuskiej floty skoncentrowana została w związku z wypadkami w Maroku hiszpańskim w zachodniej części Morza Śródziemnego. Dorożne manewry francuskiej floty śródziemnomorskiej odbędą się na przeszczeni wzdłuż wybrzeży Maroka i Afryki zachodniej.

UCIECZKA 103 BANDYTÓW.

Londyn. — Z wzięcia wojskowego w Cocykaru (Mandżukuo) zbiegło 103 bandytów mandżurskich, którzy/podczas ucieczki zabili 4 strażników. Po 5-godniowym pościgu 52 zbiegów ujęto i rozstrzelano.

W Gibraltarze

Gibraltar. — W tutejszym porcie wojennym panuje niezwykle ożywiony ruch.

Przybył na pokładzie okrętu komandorskiego „Queen Elisabeth” głównodowodzący brytyjskiej floty śródziemnomorskiej admirał Pound na wizytę inspekcyjną.

Również okręty liniowe „Hood” oraz „Repulse” znajdują się obecnie w Gibraltarze, odpłyną jednak w przyszły wtorek do swej bazy macierzystej przed Malta.

Ponadto do Gibraltaru przybył już krążownik „Sussex” w drodze do swego portu przeznaczenia Tanger.

Werbunek do czerwonych

Paryż. — „Echo de Paris” podaje dane cyfrowe o ochotnikach francuskich w Hiszpanii. W dn. 4 stycznia przybyło 300 ochotników do Perpignan, skąd wysłano ich do Katalonii. Do Port Vendres przybył parowiec francuski „El Kantara”, na którego pokładzie znajdowało się 21 ochotników, zwербowanych w Oranie. Na pokładzie parowca „Normandie” przybyły partie ochotników z Ameryki. Największa liczba ochotników dla wojsk czerwonych w Hiszpanii była zwербowana przez francuskie stronnictwo komunistyczne w poszczególnych departamentach francuskich.

Według danych ze źródeł miarodajnych ogólna liczba ochotników, zwərbowanych przez komunistów francuskich wynosi 47.400 ludzi i rozdziela się, jak następuje: Paryż i okolice —

9.500 Polaków, 3.000 Włochów, 2.000 emigrantów niemieckich, 500 Belgów i 400 Serbów i Czechów. W Departamencie Pas de Calais i innych departamentach Pas de Calais i innych Francuzów, 3.100 Belgów, 1.100 Włochów, 300 Anglików, 250 Serbów, Polaków i Czechów, w innych departamentach 25.000 różnych narodowości, ogółem 47.400 ludzi.

ZAMORDOWANY DYPLOMAA.

Bruksela. — Ministerium spraw za graniczych komunikuje, że zwłoki bawona Borchgrave przewiezione zostały do Madrytu do Alicante.

Trumna przeniesiona zostanie na pokład kontrtorpedowca „Mallebreze”, oddanego do dyspozycji rządu belgijskiego przez rząd francuski.

Wrzenie w Aleksandrecie

Manifestacje Turków i Arabów.

Londyn. — Reuter donosi z Aleksandrety: obserwatorzy Ligi Narodów wydelegowani do zbadania położenia w Sandzaku badają nastroje na miejscu. Arabowie i Armenci żywi na ogół wypowiedziają się za utrzymaniem status quo. Turcy nie wyrażają zgodnej opinii, konserwatyści są za utrzymaniem łączności z Syrią, zaś radykalowie są za niepodległością Antiochii i Aleksandrety.

Delegaci Ligi Narodów byli wczoraj w Beklan, gdzie 200 Turków demonstrowało przeciw Francji i przeciw Syrii. Wiadomość o przyjeździe Kemala Ataturka do Konii stała się sygnałem do manifestacji i sklepy tureckie zamknięto. W odpowiedzi na to 3000 studentów Arabów zorganizowało spokojną manifestację ze sztandarami syryjskimi, śpiewając hymn syryjski przed hotelem, gdzie mieszkała delegacja Ligi Narodów.

Dwa okręty rządu wa'enclego

ociekają Niemcy generałowi Franco.

Berlin. — Bezpośrednim skutkiem negatywnego wyniku ultimatum, skierowanego do Walencji jest, jak wiadomo, decyzja rządu Rzeszy, że zatrzymane przez niemiecką marynarkę wojenną statki hiszpańskie „Marta Jaquera” i „Aragón” przechodzą na własność rządu gen. Franco. Rząd ten wypłaci Niemcom odszkodowanie za straty poniesione skutkiem nie wydania przez flotę rządową części ładunku parowca „Palos”.

W piątek przeważał pogląd, że w ten sposób wykonana została pierwsza część ultimatum i że konflikt ze statkiem „Palos” uważać można za

Nowe plany nieinterwencji

przygotowują Anglia i Francja

Wiedeń. — Pomiedzy gabinetami Anglii i Francji odbywa się obecnie— wedle informacji z Londynu, ożywo na wymiana zdań w kwestii nowego planu nieinterwencji, który zostanie natychmiast po uzgodnieniu go przez oba gabinety przedłożony rządowi Włoch, Niemiec, Rosji sowieckiej i Portugalii z prośbą o przyjęcie go lub też odrzucenie w terminie ściśle określonym.

Nowy ten plan Anglii i Francji podaje następujące propozycje:

1) przewodniczący londyńskiej komisji neutralności lord Plymouth wystąpi do komisji z wnioskiem o zaniechanie wszystkich dotychczasowych planów, które miały zostać przedłożone obu grupom w Hiszpanii do aprobaty.

2) Anglia, Francja, Włochy, Niemcy, Rosja sowiecka i Portugalia dosz

wyczerpaną, gdyż druga część ultimatum zapowiadała nowe kroki niemieckie dopiero w wypadku dalszych provokacji drugiej strony. Tymczasem niektóre koła niemieckie sądzą — jak się zdaje — że uchylenie się rządu Walencji od wydania pasażera hiszpańskiego statku „Palos” pociągnąć musi za sobą dodatkowo konsekwencje, nie wiadomo na razie jakie. Koła te są zdania, że absolutne milczenie rządu Walencji stwarza nowy precedens, który spowodować może bardzo poważne następstwa.

Według ogłoszonych tu zapowiedzi, Niemcy nie będą na przyszłość tolerowały w żadnym wypadku zamachu na powierzchnie ich opieki życia lub obywateli niemieckich lub cudzoziemskich, sprawców zaś będą traktować jako korsarzy.

WALKI NA INNYCH FRONTACH.

Salamanka. — Komunikat urzędowy głównej kwatery powstańczej donosi, że oddziały powstańcze zaatakowały pozycje przeciwnika na odcinku Algora i zajęły wzgórze Picaran, odrzucając nieprzyjaciela, który pozostawił na placu boju wielu zabitych i rannych. Do nielicznych pozostało się kilkunastu jeńców, należących do batalionu cudzoziemskiego im. Dymitrowa. Kontratak przeciwnika, poparty przez artylerię i czołgi, został odrzucony ze znacznymi stratami.

Na froncie Asturii nieprzyjacieli usiłował atakować pozycje powstańcze w rejonie San Claudio, lecz został odparty. Na odcinku Villanueva del Pardillo odparty został atak oddziałów rządowych, które cofnęły się ze znacznymi stratami. Na odcinku Las Rozas, gdzie w dniu wczorajszym toczyły się zaciekle walki, patrole powstańcze naliczyły 66 zabitych.

Radek w obliczu śmierci

W marcu surowy proces przeciw „trockistom”

Ryga. — Według informacji z Moskwy w dniu 11 marca odbędzie się nowy wielki proces kontrrewolucjonistów - trockistów. Na ławie oskarżonych zasiądzie 19 osób wśród nich Radek i 5 innych redaktorów urzędowych „Istwestij”. Wszystkim grozi

za knowania przeciw państwu kara śmierci.

Dalsze informacje mówią, że Radek w więzieniu ciężko zachorował tak, że istnieje nawet obawa, że nie doczeka się on procesu. W ostatnich dniach dokonano nowych aresztowań wśród cudzoziemców. Aresztowanych zostało znów około 50 obcych obywateli.

Bunt w Szansi

Szanghaj. — Ostatnie wiadomości o sytuacji w prowincji Szansi brzmiały niezwykle alarmująco. Armia północno-wschodnia, która do uwolnienia Czang-Kaj-Czeka znajdowała się pod dowództwem Czang-Hsue-Lianga, miała zbuntować się pod przewodnictwem podwładnych Czang-Hsue-Lianga oraz obsadzić pocztę i telegraf w Sianfu.

Następnie według miarodajnych doniesień wojska komunistyczne w prowincji Kansu znajdują się w drodze do głównego miasta Szansi, gdzie mają się połączyć ze zbuntowanymi garnizonami. — Należy oczekiwać wprowadzenia ustroju komunistycznego w prowincjach północnych.

Rząd centralny usiłuje zażegnać grożące niebezpieczeństwo za pomocą środków pokojowych. Tym niemniej wojska nankińskie otrzymały rozkaz znajdowania się w pogotowiu bojowym.

WSKIEKLE PSY POKASAŁY 25 OSÓB W POWIECIE GORLICKIM.

Gorlice. — W powiecie gorlickim w buchtli wśród psów wskieklizna. Pokasane zostały 25 osób.

Jeden ze wskieklanych psów, duży wilczur, przybiegł do Gorlic i napadł na ulicy na pracownika P. K. P., Jana Piotrowskiego. Dotkliwie pokasany w rękę i nogę, Piotrowski stoczył ze wskieklim psem walkę i tarzając się z nim na jezdni ulicy, ostatnim wysiłkiem zdołał psa zadusić rękami.

Władze wydały odpowiednie zarządzenia, celem zwalczania groźnej plagii. NOWA ŁAWINA ZMIOTŁA 4 NARCISZYARZ Y W SZAJCARIU.

Berno. — Po wypadku w masywie Bristen, którego ofiarami padło 7 narcarzy, nowa katastrofa wydarzyła się w okolicy St. Gallen, gdzie lawina pogrzebała 4 narcarzy, z których dwóch poniosła śmierć na miejscu.

ZAKŁADY GRAFICZNE

F. D. Witkiszewskiego
w Częstochowie, Aleja 12, tel. 22-48
przyjmują wszelkie roboty drukarskie.

Powstanie chłopów hiszpańskich

PRZECIWI RZĄDOM KOMUNISTYCZNYM.

Salamanka. — Powstanie ludności chłopskiej, jakie wybuchło pod Alicante przeciw rządowi komunistycznym, rozszerzyło się według doniesienia rozgłoszeń narodowej na liczne miejscowości na wybrzeżu morza Śródziemnego aż po Walencję.

Przywódcy czerwonych musieli wysłać na prowincję silne oddziały milicji, ponieważ chłopci bronią się przeciw ra-

bowaniu żywności i odmawiają placenia podatków. Wszędzie z nadejściem milicji dochodzi do gwałtownej strzelaniny.

Walki te pochłonęły już wielu zabitych i rannych.

Już i oni mają dość

„opieki” bolszewickiej.

Paryż. — „Matin” twierdzi, iż w szeregach hiszpańskiego „frontu ludowego” coraz wyraźniej zaznacza się zaczyna opór elementów bardziej umiarkowanych przeciwko dyktaturze ambasadora sowieckiego Rosenberga.

Na ostatnim posiedzeniu rządu w Walencji niektórzy członkowie rządu domagali się ograniczenia ingerencji Rosenberga i konsula sowieckiego w Barcelonie Antonowa-Owsielchenko. W czasie tego posiedzenia oskarżano nawet ministra Vayo, zarzucając mu, iż jest uległym sługą Moskwy.

Z drugiej strony rząd baskijski w Bilbao odmówił również zgody na oddanie marynarki wojennej pod dowództwo przysłańca przez ambasadora Rosenberga sowieckiego kapitana Żukowa. — Decyzja ta, narzucona przez nacjonalistów baskijskich, wywołała poważne tarcia w łonie rządu w Bilbao, tak, iż elementy skrajne groziły nawet zerwaniem dalszej współpracy.

Zarówno w Katalonii, jak i w Madrycie, dojsz dojsz miało poza tym do szeregu zamachów na oficjalne osobistości, pozostające pod wpływem ambasadora Rosenberga. Pomiedzy ofiarami tych zamachów znajduje się np. jeden z komisarzy rady obrony Madrytu Pablo Ilescuax oraz członek barcelońskiej rady obrony Miguel Platos.

Niemniej poważne rozdzwinki zana-

